

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME

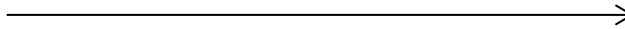
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ – MİMARLIK BÖLÜMÜ

RESTORASYON ANABİLİM DALI

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASININ AMAÇ VE KAPSAMI

Tek Yapı

*Doku
Mahalle
Yerleşim*

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMASININ **GENEL AMAÇ VE KAPSAMI**

AMAÇ:

Tarihi bir çevrede koruma sürecini tasarlamak ve yönetmektir.

- Tarihi çevre kavramı
- Tarihi çevre analiz yöntemleri, değerlendirme aşamaları, karar verme süreçleri

KAPSAM:

Bu amaç doğrultusunda sistematik ve çağdaş bir yaklaşım geliştirilmelidir. Geliştirilen yaklaşım; analiz, değer belirleme ve karar üretme süreçlerini içermektedir.

ÖĞRENİM ÇIKTILARI:

- Tarihi dokuyu algılama becerisi
- Tarihi dokunun niteliklerini tanımlayabilme
- Mevcut çevrede çağdaş kullanıma yönelik uygulamalar önerme yetisinin geliştirilmesi
- Tarihi çevrede farklı ölçeklerde sorun ve gerekliliklere bütüncül çözüm önerisi getirme yetisi

Milas, Muğla

Mardin

Divriği, Sivas

ÇALIŞMA YÖNTEMİ:

5 TEMEL AŞAMA

1- ÖN ÇALIŞMA: Araziye gitmeden önce kaynak taraması yapılan ve tespit fişlerinin hazırlandığı aşama

2- ARAZİ ÇALIŞMALARI: Saha çalışmalarının yapıldığı aşama

3- ANALİZ: Toplanan verilerin analizinin yapıldığı aşama

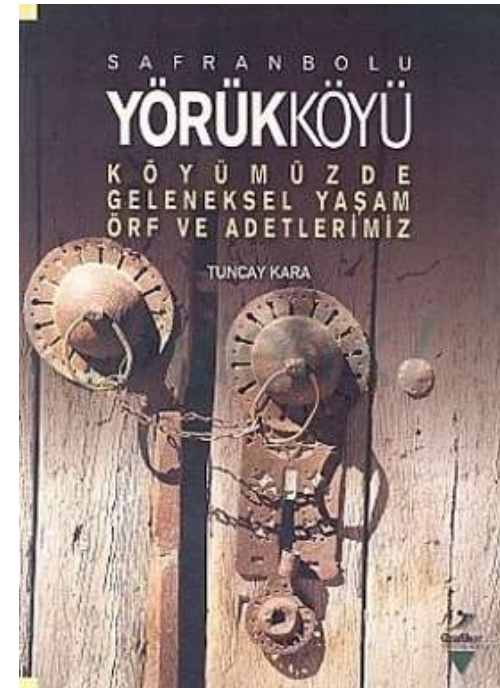
4- DEĞERLENDİRME: Analizden çıkan sonuçların değerlendirildiği aşama

5- KARARLAR: Kararların verildiği aşama

1- ÖN ÇALIŞMA

İlgili
Yazılı
Bilgi/Belge
Kaynaklar

Kitap, Dergi, Yayın, Broşür vb.

Hava
Fotoğrafları

Çeşme, İzmir

Çeşme, İzmir

Divriği, Sivas

Divriği, Sivas

Haritalar,
Gravürler vb.

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME

Çeşme, İzmir

Divriği, Sivas

Eski
Fotoğraflar

Divriği, Sivas

Kula, Manisa

İstanbul

Çeşme, İzmir

Eski
Fotoğraflar

İlgili
Kararlar,
Planlar,
Tescil
Kayıtları,

[illegible][illegible]

2- ARAZİ ÇALIŞMALARI

2- ARAZİ ÇALIŞMALARI

HARİTALAR, PLANLAR

FOTOĞRAFLAR

YAPI TESPİT FİŞLERİ

Yapı tespit fişleri sorumlu olunan her yapı için doldurulacaktır. Korunması gerekli yapılar için **cephe-plan-yapı parsel ilişkisi**, korunması gerekli olmayan yapılar için **yeni yapı fişi** doldurulur.

- 1- Cephe Tespit Fişi
- 2- Plan Tespit Fişi
- 3- Parsel Tespit Fişi
- 4- Yeni Yapı Tespit Fişi
- 5- Sosyal Tespit Fişi

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME

Parsel

Tespit Fişlerinin Doldurulması

Cephe

[illegible][illegible]

Cephe

Plan

[illegible]

Plan

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME

Tespit Fişlerinin Doldurulması

Yeni Yapı

		YILDIRIM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ		YCNİ
RÖLÖVE RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMI		TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME 1 - SİVAS / DİVRİĞİ ARAZI ÇALIŞMASI		
Prof. Dr. Cemal Can, Yrd. Doç. Dr. Ebru Ömer Polat, Asst. Gbr. Elhan Özsoy, Asst. Gbr. Ebru Herman Adan, Marve Koçmaz, Hüseyin Odabaşı, Emine Keflig, Özgür Arıf, Sema Yazıcı, Gamze Karakalan, Şule Zolat, Adil Mehmet Bakur, İsmail Yiğit				
Araştırmacı:	Adres:	Yapım Tarihi:		
Araştırma Alanı:	Konumu:	Kontrollü Alan (Yoksa, Harika, Bütünleşik):		
İşlem/Restorasyon Amacı: () Kuvvetlendirme () Kuvvetlendirme				
Kat Sayısı/Yüksekliği:				
Strüktürel Sistem ve Yapım Malzemesi:				
Bölge (Mülkiyet/İmarat):				
Çatı:				
İçerideki Eşyalar:				
DURUM:				
1	İyi durumda	(strüktür ve malzeme sağlam)		
2	Orta durumda	(yüzeysel bozulma)		
3	Kötü durumda	(yüzeysel bozulma ve malzeme kaybı)		
4	Yok kötü durumda	(strüktürel çöküşler, malzeme kaybı, yüzeysel bozulma)		
5	Yıkılmış			
Yasındaki tarihi yapılar ve arkeolojik kalıntıları / öğelerle ilişkisi:				
Sema (Yapı - parsel - sokak ilişkisini gösterir):				

Yeni Yapı

Tespit Fişlerinin Doldurulması

Sosyal Doku

4'ye

WC / Banyo ihtiyaçlarınızı karşılıyor mu? Evet									
Mutfak nerede? İçeride									
Mevsimplere ve/veya ihtiyaçlara göre yemek yapılan yer değişiyor mu? Mutfak içeride, dışarıda bir köy fırını var									
Mutfak ihtiyaçlarınızı karşılıyor mu? Evet									
Kişin ne ile ısıtılıyorsunuz? Kömür sobası Ocak / Soba / Gaz Sobası / Kalorifer / Klima / Diğer									
Hangi odaları ısıtıyorsunuz? Sadece salon									
Eviniz tescilli mi? Evet Evinizin tescil durumu sizi nasıl etkiliyor?									
Evinizin bakım ve / veya onarım yaptınız mı?									
Evet ✓ Ne gibi bakım ve / veya onarımlar yaptınız? Eski eşyalarından bazıları değiştirilmiş. Eklentiler var. Dışarıya wc yapılmış. Sındırmalar var.									
Hayır ✓ Bakım ve / veya onarımlar için ne kadar bütçe ayırdınız? Zaman içerisinde yapıldığı için bilmiyorum.									
Gerekli maddi kaynağınız olsa evinizde yapmak istediğiniz bakım, onarım ve / veya değişiklikler nelerdir? Mutfakın yenilenmesi, WC'nin içeride alınması, çatının değiştirilmesi									
İçinde yaşadığınız tarihi geleneksel konutlar ve çevresi ile ilgili koruma - iyileştirme derneği kurulmasını istersiniziz? Evet ✓									
Bu dernek bünyesinde gerçekleştirilecek çalışmalara katılır mısınız? Evet									
Elinizde köye, eve, yaşıntıya ait fotoğraf, yazılı belge var mı? Var									
Kendinize ait başka bir eviniz var mı?									
Evet ✓ Nerede?									
Hayır ✓									
Nerede?									
Kaç dönem?									
Arsa, bahçe, vb. var mı?									
Evet ✓ Sahip olduğunuz arsada tarım ve/veya hayvanlık vb. faaliyetler yürütüyor musunuz?									
Hayır ✓									
Nerde?									
Kırada veya sizin işlettiğiniz bir işyeriniz var mı?									
Evet ✓ Ne ticareti ile uğraşıyorsunuz?									
Hayır ✓									
Araba, motorsiklet ve / veya traktör vb. gibi bir aracınız var mı?									
Evet ✓									
Hayır ✓									
Evdeki eşyalar									
Buzdolabı ✓ Çamaşır Makinası ✓ Bulaşık Makinası ✓ Klima ✓ TV / uydu TV ✓									
Bilgisayar ✓ İnternet ✓ Diğer ✓									
Aileniz gelirini nasıl kazanıyor? (Hangi işler) Sabit gelirleri yok. İneklerinden sağdikları sütü satıp geçiniyorlar. Çocukları maddi olarak yardim almekte									
Geliriniz hangi aralıkta? 0 - 1000 1000 - 2000 2000+									
Yoran'a gelen turistler Yoran'da ve özellikle sizin mahallenizde daha çok nereleri geziyorlar? Apollon Tepesi, Geleneksel yapılar									
Sizin başka bir şehirden misafiriniz gelse nereleri gezdirdiniz? Tepinck, Geleneksel yapılar									
Yoran/Didim'e gelen turistler, yöre halkı ve /veya yetkili kurumlar bölgenin içinde barındırdığı arkeolojik kalınlara yeterli ilgiyi gösteriyor mu?									
Evet ✓									
Hayır ✓ Neden?									
Evet ✓ Gök memnundur									
Hayır ✓ Neden?									
Yoran ve / veya mahallenizi ziyaret eden turistlerden memnun musunuz?									
Evet ✓									
Hayır ✓ Neden?									
Yoran ve / veya mahallenizi ziyaret eden turistler ile									

Sosyal Doku

Sosyal Doku

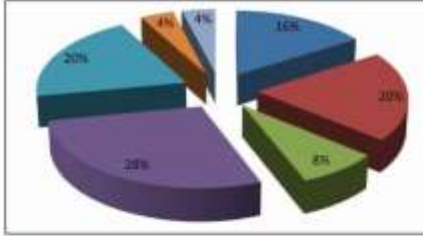
Sosyal Doku

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANABİLİM DALI RÖLÖVE - RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME DERSİ 2013-2014 BAHAR DÖNEMİ

DİVRİĞİ / SİVAS ANALİZ ÇALIŞMALARI

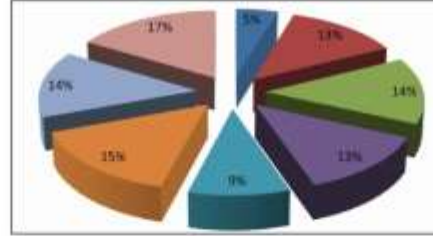
SOSYAL ANKET ANALİZLERİ / DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1 kişi (4/25)
2 kişi (5/25)
3 kişi (2/25)
4 kişi (7/25)
5 kişi (5/25)
6 kişi (1/25)
7 kişi (1/25)

Sivas -Divriği ilçesinde yapılan hane halkı sayısı analizinde çoğunlukta hanelerde yaşayan kişi sayısı 4 ve üzeridir.

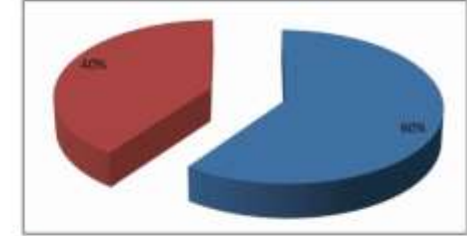
HANE HALKI SAYISI

0-5 (5/87)
6-14 (11/87)
15-24 (12/87)
25-34 (11/87)
35-44 (9/87)
45-54 (13/87)
55-64 (12/87)
65+ (14/87)

Yapılan yaş analizinde Sivas -Divriği ilçesinde yaşayan kişiler %17 oranı ile 65 üstü yaşındadır. Bu grafik incelendiği zaman bu bölgede 30 yaş üstü kişi sayısının fazla olduğu genç nüfusun az olduğu görülmektedir.

YAŞ

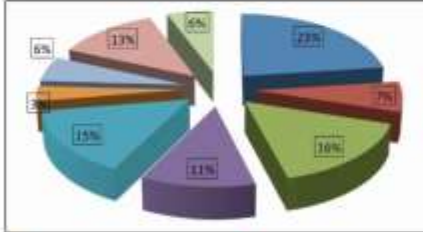

Kadın (52/87)
Erkek (35/87)

Yapılan cinsiyet analizinde Sivas -Divriği ilçesinde ikamet eden kadın sayısının erkek sayısına göre daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

CİNSİYET

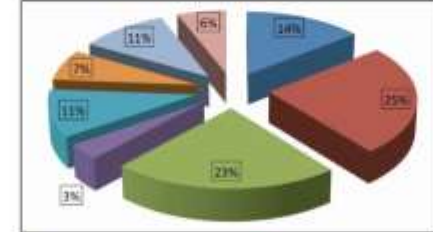
SOSYAL ANKET ANALİZLERİ / SOSYO - EKONOMİK YAPI

İlkokul M. (20/87)
Ortaokul M. (5/87)
Lise M. (14/87)
Üniversite M. (10/87)
Okul Öncesi (5/87)
İlkokul Öğr. (13/87)
Lise Öğr. (3/87)
Üniversite Öğr. (5/87)
Tespit Edilemedi (11/87)

Yapılan anketler değerlendirildiğinde; nüfusun %55' i'nin eğitimi tamamladığı geri kalan kişilerin ise eğitimine devam eden %24' ü de öğrenim yaşına gelmemiş çocuklar %16 olduğu görülmektedir. Anket yapılan kişilerin %13' ünün eğitim bilgileri hakkında bir bilgi edinilememiştir. Eğitimi tamamlayan kişilerin eğitim durumları farklılık göstermektedir. %23' ü ilkököl mezunudur. Eğitimine devam eden öğrenciler ise yine çoğunlukla %15 ilkököl öğrencileridir.

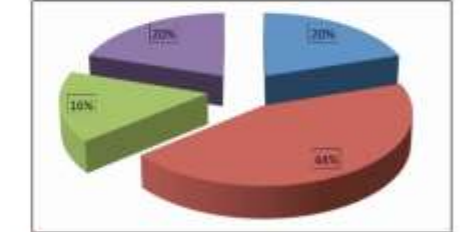
EĞİTİM DURUMU

Emekli (12/87)
Öğrenci (21/87)
Ev Hanımı (19/87)
Devlet Memuru (3/87)
Özel Sektör (9/87)
Esnaf (5/87)
Tespit Edilemedi (9/87)
7 Yaş altı (5/87)

Yapılan sosyal anketler değerlendirildiğinde; nüfusun %25' i'nin öğrenci, %23' ünün ev hanımı, %14' ünün emekli olduğu görülmektedir. Çalışan nüfusun ise %11' i'nin özel sektörde %7' sinin esnaf, %3' ünün devlet kurumlarında çalıştığı görülmektedir. Geri kalan nüfusun %6' s' ı çalışmaya ve eğitim yaşına gelmemiş çocuklar ve mesleki bilgisi tespit edilemeyen (%11) kişilerdir.

İSTİHDAM DURUMU VE MESLEK DAĞILIMI

0-1000 TL (5/25)
1000-2000 TL (11/25)
2000+ (4/25)
Tespit Edilemedi (5/25)

Yapılan sosyal anketler değerlendirildiğinde; hanelerin ortalama gelirinin %44 1000-2000 TL arasında, %20' sinin 2000 TL üzerinde, %16' sının 1000 TL altında olduğu görülmektedir. %20' sinin geliri hakkında ise bilgi edinilememiştir.

HANE HALKININ ORTALAMA AYLIK GELİRİ

Prof. Dr. Cengiz Can, Yrd. Doç. Dr. Ebru Ömay Polat, Arş. Gör. Ebru Harman Aslan, Arş. Gör. Elifnaz Durusoy, Gamze Karaaslan, İrem Yiğit, Ümit Aratıl, Adil Mete Badur, Merve Korkmaz, Sena Yazıcı, Hürem Odabaşı, Emine Keleş, Şule Çolak

Yapılan Diyagram Çalışmaları, 25 anket üzerinden 87 kişi üzerinde yapılmıştır.

PAFTA NO

İncelenen Alanın Niteliği ve Değerleri

Safranbolu

Kuzguncuk

İncelenen Alanın Niteliği ve Değerleri

Çomakdağ Köyü, Muğla

Toplanan Bilginin Sunulması

Divriği Ortak Grup Çalışması, 2013

Arazi Sırasında Gerçekleştirilen Grup Çalışması

3- ANALİZLER

3- ANALİZ

- Çalışma Metodu ve Analizi
 - Kentsel Rölöve
- Açık Alan / Yapılı Alan (Dolu / Boş) Analizi
 - Geleneksel Yapı / Yeni Yapı
 - Tescil Durumu Analizi

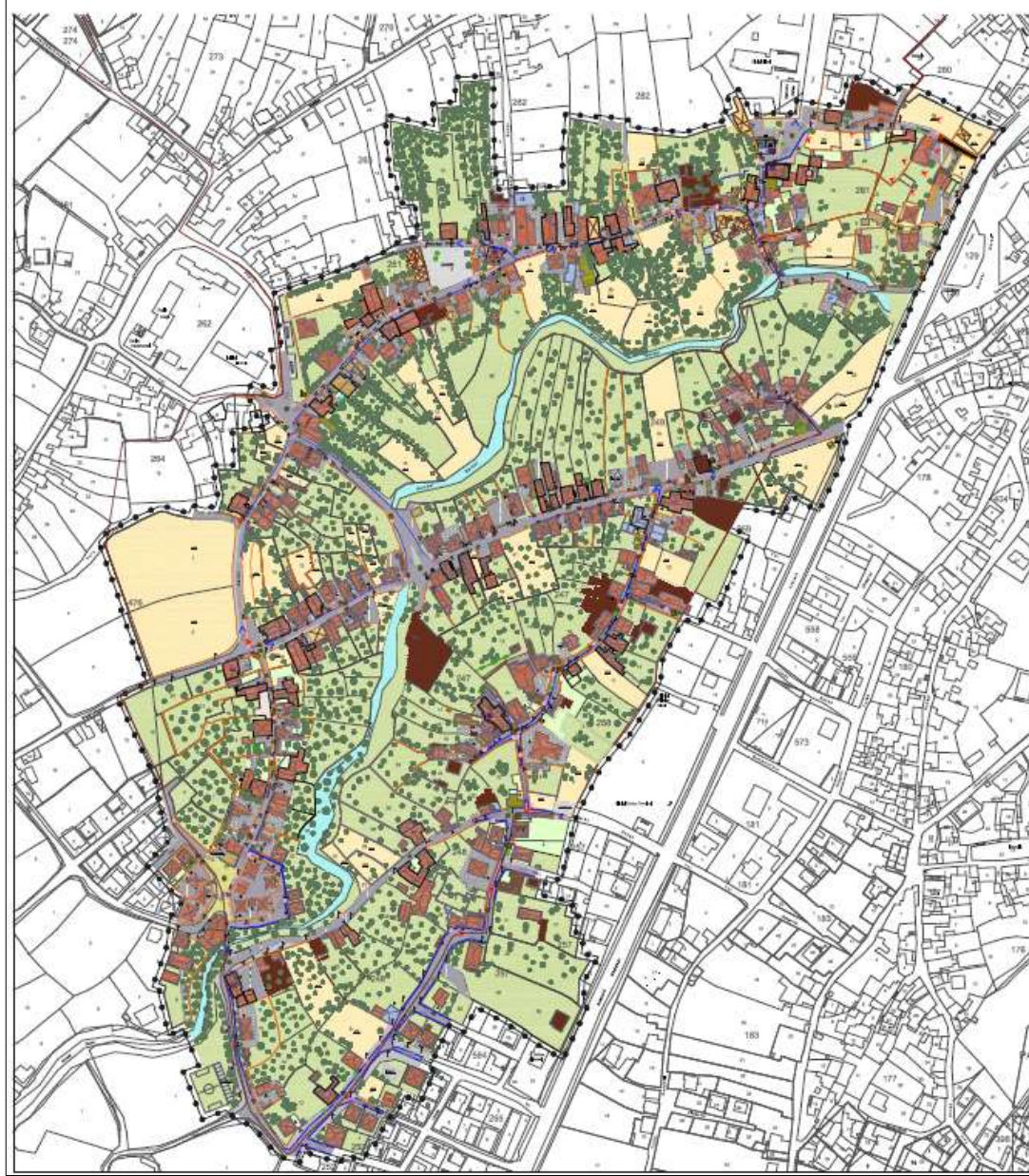
Yapılara Yönelik Analizler

- Kat Adedi Analizi
- Mevcut İşlev Analizi
- Yapım Sistemi ve Malzemesi Analizi
- Yapısal Durum Analizi
- Korunmuşluk Durumu Analizi – Cephe
- Korunmuşluk Durumu Analizi – Kütle

Tipoloji Çalışmaları

Şişli Tarihi Çevre Çalışması, 2014

Divriği Tarihi Çevre Çalışması, 2014

SINIRLAR

Çalışma Alanı Sınırı
1.Derece Arkeolojik Sit Alanı Sınırı
Kentsel Sit Sınırı
Parsel Sınırları

AÇIK ALANLAR

Parsel Sınırlarıyla Tanımlanmış Alanlar
Kamusal Kullanımlı Açık Alanlar

Mezarlık
Meydan
Arkeolojik Alan
Yeşil Alan/Park
Boş Parsel
Otopark
İnşaat Alanı

Özel Kullanımlı Açık Alanlar

Parsel İçi Açık Alan-Avlu
Bahçe
Boş Parsel
Otopark
İnşaat Alanı

Parsel Sınırlarıyla Tanımlanmamış Alanlar

Araç Yolu
Kaldırım
Yaya Yolu
Refüj
Trafik Akış Yönü

AÇIK ALAN DÖŞEME MALZEMESİ

Kilitli Parke Taş
Bazalt Parke Taş
Parke Taş
Doğal Taş
Toprak Yol
Andezit Taş
Paket Taş
Beton
Asfalt
Mermer

DOĞAL AÇIK ALAN ELEMANLARI

Anıt Ağaç
Ağaç

YAPAY AÇIK ALAN ELEMANLARI

Aydınlatma Elemanı
Oturma Elemanı
Heykel
Bilgilendirme Panosu
Yön Tabelası
Bayrak Direği
Trafik Işıkları
Kuyu
Çeşme
Ocak
Havuz
Bahçe-Avlu-İstinat Duvarı
Çit
Merdiven

YAPILAR

Tescilli Anıtsal Yapılar
Tescilli SMÖ
Yapı Kalıntısı
Çalışılmayan Yapı

ÇATI MALZEMESİ

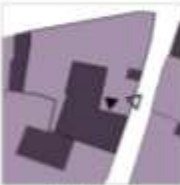
Metal
Alaturka
Marsilya
Ondülin
Şap
Kurşun
Beton
Sundurma

SEMBOLLER

Bina Girişi
Bahçe Girişi
Bakı Noktası
Vista Noktası
Düğüm Noktası
Referans Noktası

YTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ RESTORASYON ANABİLİM DALI RÖLÖVE - RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME DERSİ 2013-2014 GÜZ DÖNEMİ									
DİVRİĞİ / TİPOLOJİ ÇALIŞMALARI									
FIRIÇI ÇIKMALAR	TEK KÖŞE ÇIKMA (TEK YÖNDE FIRIÇILI ÇIKMA) DÖRTGEN ÇIKMA								
	ORTA ÇIKMA DÖRTGEN ÇIKMA								
	İKİ KÖŞEDEN ÇIKMA (ÇİFT FIRIÇILI ÇIKMA) DÖRTGEN ÇIKMA								
	DAİRESEL ÇIKMA								
PAYANDALI ÇIKMALAR	BÜTÜN HALDE YAPILAN ÇIKMA DÖRTGEN ÇIKMA								
	TEK KÖŞE ÇIKMA DÖRTGEN ÇIKMA								
	ORTA ÇIKMA								
	ÇOKGEN ÇIKMA								
ATIPİK ÇIKMALAR	ÇİFT YÖNLÜ VE PAYANDALI KÖŞE ÇIKMA								
	ÜÇGEN ÇIKMA								
	ÇOKGEN ÇIKMA								
	AÇIKLAMALAR:	Çıkma tipolojisi oluşturulurken, Sivas Divriği kent dokusundaki yapı özelliklerinden biri olan firiçli yapı sisteminin kullanıp kullanılmadığı dikkate alınmıştır. Bu sisteme göre ayarlanan çıkma tipleri, cephe düzeninde nereden çıktıklarına göre alt başlıklara bölünmüş, daha sonra da şekilleriyle incelenmiştir. Bu şekilde bakıldığında Divriği'nde firiçli ve firiçsiz iki farklı çıkma tipi görülmektedir. Bunların dışında atipik çıkmalar da vardır. Bunlar, hem firiçli ve hem payandalı çıkma olarak görülen farklı bir tiptir. Ayrıca, üçgen atipik bir çıkma da görülmüştür.							
Prof. Dr. Cengiz Can, Yrd. Doç. Dr. Ebru Omay Polat, Arş. Gör. Ebru Haman Aslan, Arş. Gör. Elifmaz Durusoy, Gamze Karaaslan, İrem Yiğit, Ömit Aratlı, Adil Mete Badur, Merve Korkmaz, Sena Yazıcı, Hörmert Odabaşı, Emine Keleş, Şule Çolak								HAZIRLAYANLAR SENA YAZICI MERVE KORKMAZ	

TARİHİ ÇEVRE DEĞERLENDİRME

	KONAK İZMİR ÇUKUR		KONAK İZMİR ÇUKUR	
	20040 - 1. YAT	1. YAT	YATLAR İZMİR ÇUKUR	YATLAR İZMİR ÇUKUR
A. 4000 PARSEL				
B. 4000 PARSEL				
C. ÇİMBAZ ÇUKUR				

Divriği Tipoloji Çalışması, 2013

Divriği Tipoloji Çalışması, 2013

[illegible]

4- DEĞERLENDİRME

5- KARARLAR

4- DEĞERLENDİRME

-Değer
-Sorun
-Potansiyel

+

Bölgesel
Kent
Çalışma Alanı

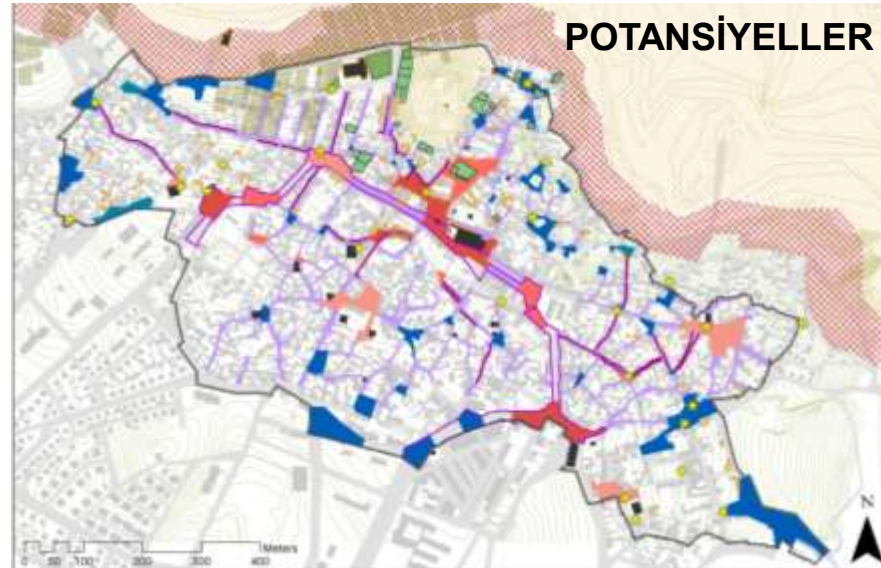
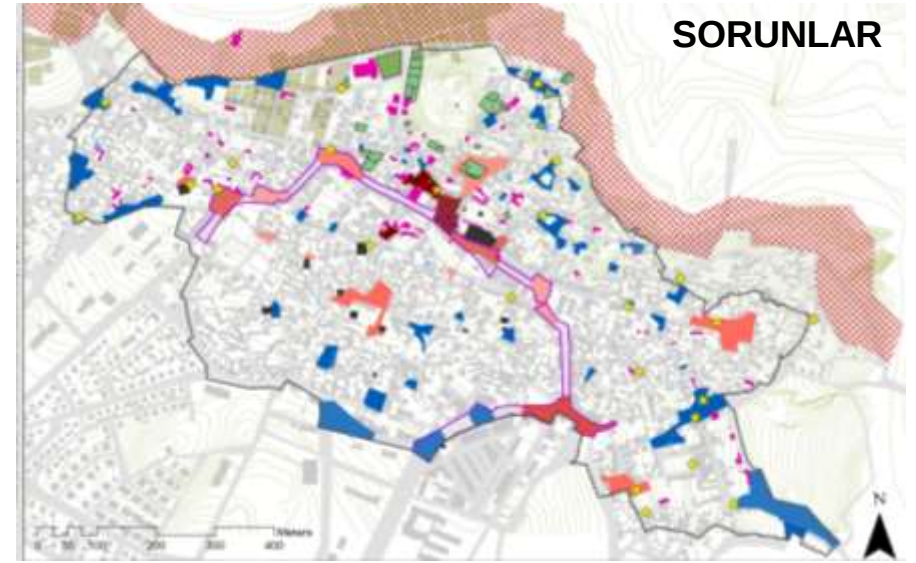
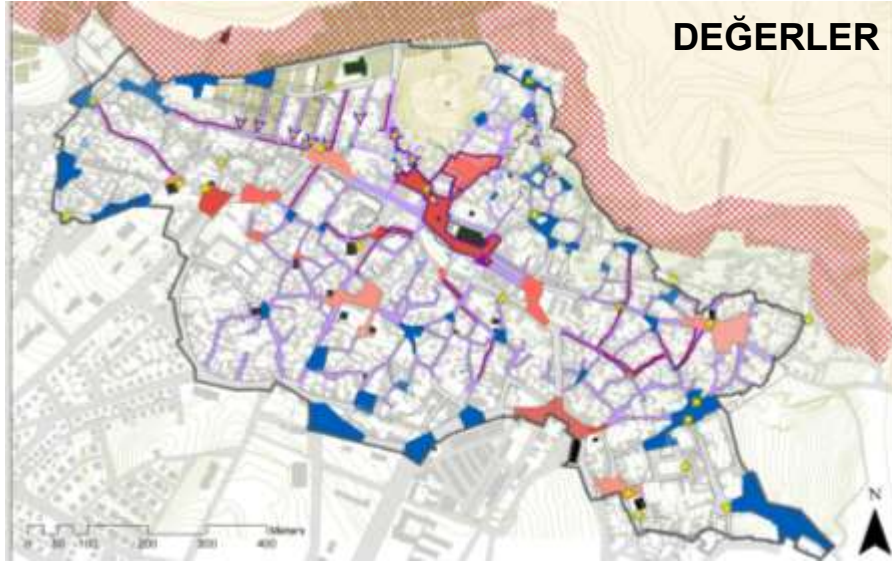

5- KARARLAR

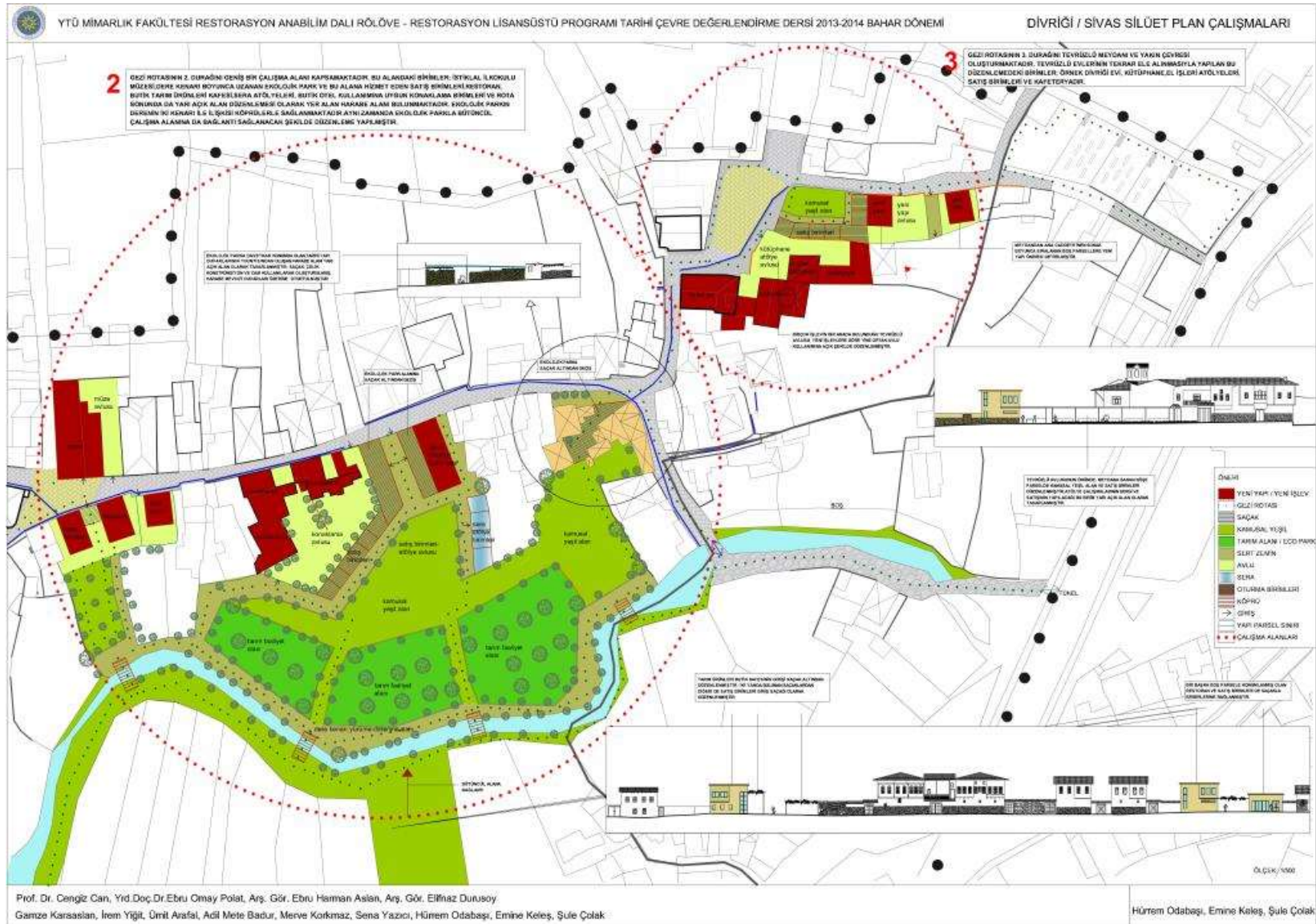
-Koruma Planı
-Projeler
vb.

SİLÜETLER

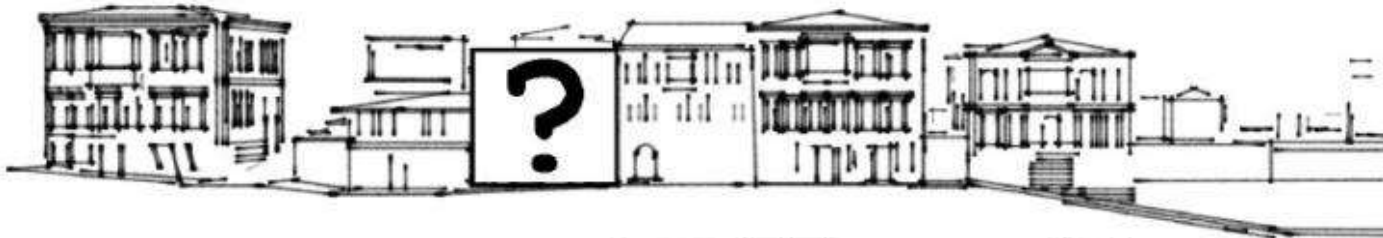

ÖNERİLER

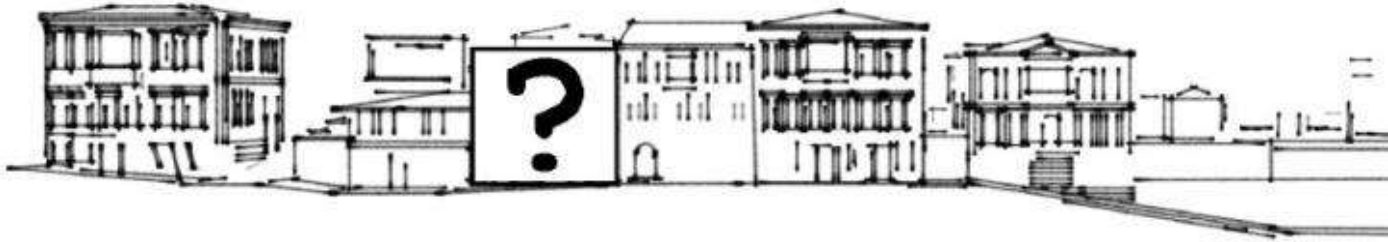
KARARLAR

Tarihi Dokuda Yeni Yapılaşma?

[illegible]

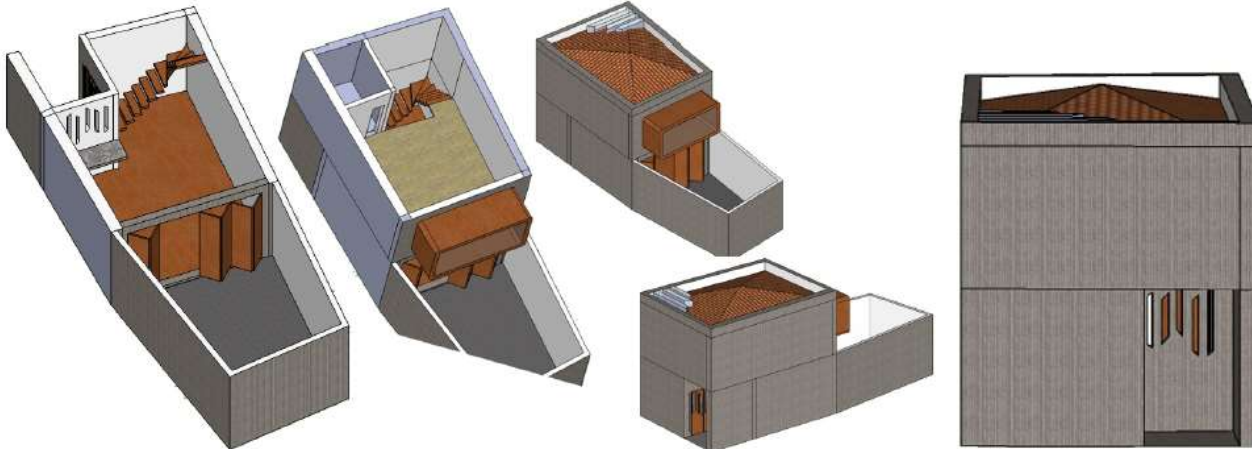
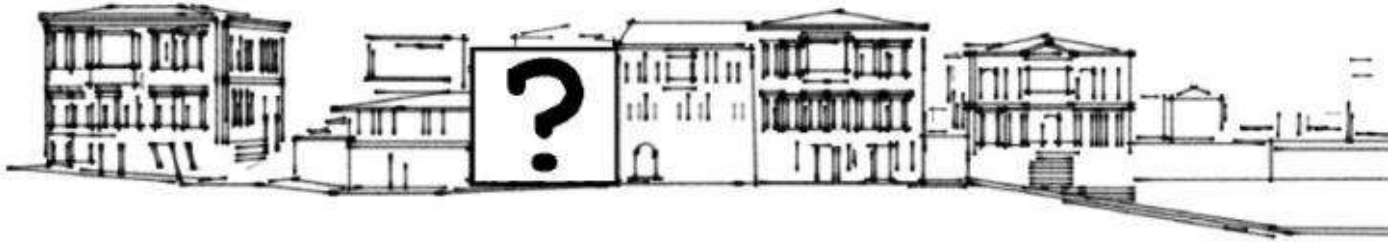
KARARLAR

Tarihi Dokuda Yeni Yapılaşma?

KARARLAR

Tarihi Dokuda Yeni Yapılaşma?

ÇALIŞMA YÖNTEMİ:

5 TEMEL AŞAMA

1- ÖN ÇALIŞMA: Araziye gitmeden önce kaynak taraması yapılan ve tespit fişlerinin hazırlandığı aşama

2- ARAZİ ÇALIŞMALARI: Saha çalışmalarının yapıldığı aşama

3- ANALİZ: Toplanan verilerin analizinin yapıldığı aşama

4- DEĞERLENDİRME: Analizden çıkan sonuçların değerlendirildiği aşama

5- KARARLAR: Kararların verildiği aşama